

Урок 51. ЗМІНЮВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ ЗА РОДАМИ Й ЧИСЛАМИ У СПОЛУЧЕННІ З ІМЕННИКАМИ

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів визначати рід і число прикметника за родом і числом пов'язаного з ним іменника; збагачувати словниковий запас школярів; формувати мовленнєві навички; виховувати любов до рідного слова.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (див. додатковий матеріал до уроку на с. 3)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми продовжимо працювати з прикметниками, будемо вчитися визначати рід і число прикметників; розглянемо, що спільного і відмінного між прикметниками та іменниками.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за підручником (вправа 183, с. 82)

- Читання словосполучень «ланцюжком».
- Визначення роду, числа, відмінка іменника та пов'язаного з ним прикметника.
- Робота в групах.
— Об'єднайтеся у групи і спробуйте відповісти на запитання до вправи 183.

2. Ознайомлення з правилом (с. 83)

— Що спільного і відмінного між прикметниками та іменниками?
Прикметники можуть змінюватися за відмінками і числами, а в однині — і за родами.

Іменники теж змінюються за відмінками та числами, але за родами вони не змінюються.

Кожен іменник, що вживається в однині, належить до одного з родів — чоловічого, жіночого, середнього.

Наприклад: ліс (ч. р.), зима (ж. р.), село (с. р.);
зелений (ч. р.), зелена (ж. р.), зелене (с. р.)

3. Творча робота

- Від виділених іменників утворіть прикметники.
- Виділіть закінчення прикметників.
- Визначте число і рід прикметників.

1-й ряд

2-й ряд

3-й ряд

Горщик із глини — ... будинок з каменю — ... стіл з дерева — ...

сопілка з калини — ... хустина з шовку — ... каша з гречки — ...

поле з пшениці — ... колесо з гуми — ... озеро в горах — ...

4. Робота за таблицею (с. 83)

- Розгляньте таблицю, за якою змінюються прикметники.
- Прочитайте питання кожного відмінка в однині.
- Прочитайте питання кожного відмінка в множині.
- Спробуйте закрити таблицю та повторити її з пам'яті.

5. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ

1. Коментоване письмо (вправа 184, с. 84)

- Утворіть словосполучення, дописуючи закінчення у словах.
- Підкресліть прикметники, визначте їх число, рід, відмінок за зразком.

2. Гра «Побудуй місток»

Учитель називає три іменники, а учні знаходять прикметник-«місток», який їх об'єднує.

Сталь, дружба, знання (*міцні*).

Думка, постріл, слово (*влучні*).

Воля, злива, почуття (*сильні*).

Листя, клімат, білизна (*сухі*).

Воля, вантаж, завдання (*важкі*).

Час, скеля, річка (*стрімкі*).

Яма, річка, рана (*глибокі*).

Вата, котик, хмара (*пухнасті*).

Досвід, сльози, перець (*гіркі*).

— Утворіть словосполучення з другою групою слів. (*Влучні думки, влучні постріли, влучні слова*)

— Поставте ці словосполучення в однину. (*Влучна думка, влучний постріл, влучне слово*)

— Змініть форму слів. Закінчіть словосполучення: влучної...; влучного...; влучного...

— Спробуйте змінити словосполучення за родами.

— Чому у вас нічого не вийшло? (*Прикметники змінюються за родами в однині, а іменники мають рід, але за родами не змінюються. Тому нам і не вдається змінити ці словосполучення за родами.*)

3. Робота за вправою 185 (с. 84)

- Мовчазне читання тексту учнями.
- Переказ змісту прочитаного тексту.
- Списування першого абзацу з граматичним завданням.
- Перевірка виконаної роботи.
 - Назвіть закінчення прикметників.
 - У якому числі стоять підкреслені у тексті прикметники?

4. Робота в групах. Гра «Хто швидше?»

— Доберіть якомога більше прикметників, що відповідають поданим моделям.

— Запишіть їх у зошити.

1-ша група				
2-га група				
3-тя група				

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

— Якими іменниками ви охарактеризуєте наш урок? (*Швидкість, цікавість, увага, творчість, знання...*)

— Якими прикметниками? (*Повчальний, цікавий, неповторний...*)

— Як визначити рід, число прикметників?

— Коли ви можете визначити рід прикметників? (*Тільки в однині*)

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 186 (с. 84); вивчити правило (с. 83).

ДОДАТОК ДО УРОКУ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 182, с. 82)

- Прочитайте складені прислів'я.
- Які прикметники ви використали у прислівниках? Назвіть їх.

2. Каліграфічна хвилинка

В в е л е р і в у л

Село Вербівка потонуло у вербах.

- До яких частин мови належать слова, подані в реченні?
- Якої з вивчених частин мови тут немає?
- Додайте прикметники до іменників. (*Невеличке село Вербівка потонуло у зелених вербах.*)
- Яке речення у вас вийшло? Прочитайте його.
- Розберіть за будовою ці прикметники.